

Czwartek, 15 stycznia 2015 r.

P8_TA(2015)0014

Wolność wypowiedzi w Turcji: niedawne przypadki aresztowań dziennikarzy i kierowników środków przekazu oraz systematyczna presja wywierana na media**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 15 stycznia 2015 r. w sprawie wolności słowa w Turcji – niedawne aresztowania dziennikarzy i dyrektorów mediów oraz systematyczne wywieranie nacisków na media (2014/3011(RSP))**

(2016/C 300/09)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje poprzednie rezolucje w sprawie Turcji,
 - uwzględniając konkluzje Rady do Spraw Ogólnych z dnia 16 grudnia 2014 r.,
 - uwzględniając oświadczenie komisarza Rady Europy ds. praw człowieka z dnia 15 grudnia 2014 r.,
 - uwzględniając wspólne oświadczenie wiceprzewodniczącej Komisji/wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa oraz komisarza do spraw europejskiej polityki sąsiedztwa i negocjacji w sprawie rozszerzenia z dnia 14 grudnia 2014 r.,
 - uwzględniając sprawozdanie okresowe na temat Turcji za rok 2014 z dnia 8 października 2014 r.,
 - uwzględniając orientacyjny dokument strategiczny Komisji w sprawie Turcji (na lata 2014–2020) z dnia 26 sierpnia 2014 r.,
 - uwzględniając Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych z 1966 r., a w szczególności jego art. 19,
 - uwzględniając art. 123 ust. 2 i 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że w dniu 14 grudnia 2014 r. turecka policja aresztowała dziennikarzy i dyrektorów mediów, w tym redaktora naczelnego gazety *Zaman* Ekrema Dumaniego oraz dyrektora generalnego grupy medialnej *Samanyolu* Hidayeta Karacę; mając na uwadze, że z nakazu wydanego przez sędziego w Istambule wynika, iż wobec tych osób prowadzone było śledztwo pod zarzutem utworzenia organizacji, która „w drodze nacisków, zastraszania i stosowania gróźb próbowała przejąć władzę w państwie” oraz że osoby te dążyły do swojego celu „poprzez kłamstwa, pozbawianie ludzi wolności i fałszowanie dokumentów”;
- B. mając na uwadze, że zwolniono szereg osób aresztowanych w grudniu 2014 r.; mając na uwadze, że w dniu 19 grudnia 2014 r. sąd w Istambule ogłosił warunkowe zwolnienie Ekrema Dumaniego i zakazał mu podróży do czasu zakończenia śledztwa, ale przedłużył areszt dla Hidayeta Karacy do czasu zakończenia czynności śledczych; mając na uwadze, że w dniu 31 grudnia 2014 r. sąd w Istambule odrzucił sprzeciw prokuratora wobec uwolnienia Ekrema Dumaniego i siedmiu innych osób;
- C. mając na uwadze, że reakcja rządu na domniemane przypadki korupcji w grudniu 2013 r. wzbudziła poważne wątpliwości co do niezależności i bezstronności wymiaru sprawiedliwości oraz pokazała coraz większy brak tolerancji wobec opozycji politycznej, protestów publicznych i krytycznych mediów;

Czwartek, 15 stycznia 2015 r.

- D. mając na uwadze, że Turcja przetrzymuje już bardzo wielu uwięzionych dziennikarzy i dziennikarzy oczekujących na proces, a naciski na media nasiliły się w ciągu ostatnich kilku lat, w tym również naciski na właścicieli i dyrektorów grup medialnych oraz platform online i mediów społecznościowych; mając na uwadze, że wypowiedzi polityków o charakterze zastraszającym i postępowania wszczynane przeciwko krytycznym dziennikarzom, a także struktura własnościowa w sektorze mediów doprowadziły do powszechnej autocenzury właścicieli mediów i dziennikarzy oraz do zwolnień wśród dziennikarzy; mając na uwadze, że w większości przypadków rząd Turcji oskarża dziennikarzy na podstawie krajowej ustawy antyterrorystycznej i artykułów kodeksu karnego dotyczących „organizacji terrorystycznych”;
- E. mając na uwadze, że w dniu 6 stycznia 2015 r. w Diyarbakir aresztowano holenderską korespondentkę Frederikę Geerdink, którą przeszukiwała policja i którą uwolniono tego samego dnia po interwencji holenderskiego ministra spraw zagranicznych przebywającego w tym czasie z wizytą w Turcji, a w dniu 7 stycznia 2015 r., przed odlotem z lotniska w Istambule, aresztowano innego holenderskiego dziennikarza Mehmeta Ülgera, którego przesłuchiowano na posterunku policji i uwolniono tego samego dnia;
- F. mając na uwadze, że przestrzeganie praworządności i praw podstawowych, w tym wolności słowa, to podstawowe wartości UE, do których poszanowania Turcja jest formalnie zobowiązana na podstawie wniosku o członkostwo w UE i z uwagi na przedmiotowe negocjacje, a także ze względu na członkostwo w Radzie Europy;
- G. mając na uwadze, że Unia Europejska i jej państwa członkowskie zdecydowanie skrytykowały aresztowania, do których doszło 14 grudnia 2014 r., i stwierdziły, że są one „niezgodne z wartościami europejskimi” oraz „niezgodne z zasadą wolności mediów”; mając na uwadze, że prezydent Erdoğan kategorycznie odrzucił krytykę ze strony UE;
1. potępia niedawne naloty policji i zatrzymanie wielu dziennikarzy i przedstawicieli mediów w Turcji w dniu 14 grudnia 2014 r.; podkreśla, że działania te kwestionują poszanowanie praworządności i wolności mediów, które jest podstawową zasadą demokracji;
 2. przypomina, że wolna i pluralistyczna prasa jest istotnym elementem każdej demokracji, podobnie jak sprawiedliwość proceduralna, domniemanie niewinności i niezawisłość sądów; podkreśla zatem, że w odniesieniu do najnowszej fali aresztowań we wszystkich przypadkach istnieje potrzeba: (i) wyczerpującego i jasnego informowania o zarzutach stawianych oskarżonym, (ii) przyznania oskarżonym pełnego dostępu do obciążających ich dowodów i zapewnienia im pełnego prawa do obrony oraz (iii) dopilnowania, by sprawy były odpowiednio prowadzone, tak aby można było szybko i ponad wszelką wątpliwość ustalić zasadność oskarżeń; przypomina władzom Turcji, że z mediami i dziennikarzami należy obchodzić się z największą ostrożnością, gdyż wolność wypowiedzi i wolność mediów ma decydujące znaczenie dla funkcjonowania demokratycznego i otwartego społeczeństwa;
 3. wyraża zaniepokojenie z powodu cofania się na drodze reform demokratycznych, a w szczególności z powodu malejącej tolerancji rządu w obliczu publicznych protestów i krytycznych mediów; w związku z tym zwraca uwagę, że aresztowania w dniu 14 grudnia 2014 r. wpisują się w godny ubolewania system coraz większych nacisków i ograniczeń w stosunku do prasy i innych środków przekazu, w tym również mediów społecznościowych i forów internetowych; zwraca uwagę, że zakazy obejmujące strony internetowe mają w Turcji niewspółmierny charakter; ubolewa z powodu liczby dziennikarzy przetrzymywanych w areszcie tymczasowym, co w rzeczywistości stanowi dla nich karę, i wzywa turecki wymiar sprawiedliwości do przyjrzenia się tym sprawom i do jak najszybszego ich rozwiązania;
 4. wzywa Turcję do opracowania reform, które umożliwiłyby wprowadzenie odpowiednich mechanizmów kontroli i równowagi w pełni gwarantujących wolność, w tym wolność myśli, słowa i mediów, a także demokrację, równość, praworządność i przestrzeganie praw człowieka;

Czwartek, 15 stycznia 2015 r.

5. podkreśla znaczenie wolności prasy i poszanowania wartości demokratycznych w procesie rozszerzania UE; podkreśla, że wiele przepisów zawartych w tureckich ramach prawnych oraz ich interpretacja przez wymiar sprawiedliwości w dalszym ciągu stoi na przeszkodzie wolności słowa, w tym również wolności mediów; przypomina, że wolność słowa i pluralizm mediów stanowią podstawę europejskich wartości oraz że niezależna prasa ma zasadnicze znaczenie dla demokratycznego społeczeństwa, ponieważ umożliwia obywatelom czynny udział w procesach zbiorowego podejmowania decyzji w oparciu o informacje, co wzmacnia demokrację; w związku z tym wzywa rząd turecki do pilnego zajęcia się kwestią wolności mediów i zapewnienia odpowiednich ram prawnych gwarantujących pluralizm zgodnie ze standardami międzynarodowymi; ponadto wzywa do zaprzestania nacisków na krytyczne środki przekazu i dziennikarzy oraz zastraszania ich;
 6. zauważa, że w planie działania mającym na celu zapobieganie łamaniu europejskiej konwencji praw człowieka nie przewiduje się rewizji wszystkich odpowiednich przepisów ustawy antyterrorystycznej ani kodeksu karnego, które wykorzystywano w celu ograniczenia wolności słowa; podkreśla potrzebę pilnego zreformowania tych przepisów;
 7. podkreśla, że stosownie do konkluzji Rady z dnia 16 grudnia 2014 r. instrument pomocy przedakcesyjnej (IPA II) na lata 2014–2020 przewiduje wprowadzenie zasady większej spójności między pomocą finansową a ogólnymi postępami w dziedzinie wdrażania strategii przedakcesyjnej, w tym również pełne przestrzeganie podstawowych praw i wolności;
 8. apeluje o zwrócenie większej uwagi na niezależne media w ramach instrumentu pomocy przedakcesyjnej; ponadto podkreśla znaczenie, jakie ma również popieranie organizacji społeczeństwa obywatelskiego, gdyż jedynie przejrzyste i sprawnie funkcjonujące społeczeństwo obywatelskie może budować zaufanie między różnymi grupami zaangażowanego i demokratycznego społeczeństwa;
 9. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, wiceprzewodniczącej Komisji/wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, a także rządowi i parlamentowi Turcji.
-